ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼՍՈՅ համար, տարեկան 60 ղրշ. վեցամսեայ 30 ղրշ. Եռամսեայ 20 ղրշ. — ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ համար, տարեկան 80 ղրշ. Վեցամսեայ 40 ղրշ.— ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ համար,, Տարեկան 22 ֆր. Վեցամսեայ 11 ֆր.:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՂԸ ՄԻԱՅՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ Է

ՁԵՌՔԷ 10 ՓԱՐԱ

Bureaux de la rédaction du Journal Arménien DZAGHIK
Galata, Kourchounlou han, N. 7

ԾԱՂԻԿ
ՕՐԱԳԻՐ

„زاغيك" ارمنيجه يومى وسياسى غزته در

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Կալաթա, Գուրշունլու խան, թիւ 7
ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն թղթակցութիւն պէտք է համառօտ գրուած ըլլայ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ուղղուած ամէն գրութիւն ետ չի տրուիր:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ 1ԻՆ, 10ԻՆ ԵՒ 20ԻՆ

ԺԵ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 163 2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՄԲՌՆՈՒՄԻ ՄԸ ԴԷՄ

Տարօրինակ ըմբռնում մը կայ մեր մէջ համարատուութեան վրայ։ Մէկ կողմէ բոլոր այն մարդիկը՝ որոնք իրենց սահմանուած պաշտօնին, զոր օրինակ կրթական կամ բարեգործական նպատակի մը հոգողութեան և կամ մատակարարութեան համար, կերպով մը պատասխանատու են հանրութեան՝ ինքզինքնին ազատ կը զգան ո՛ և է հաշիւ ներկայացնելէ, ու միւս կողմէ բոլոր անոնք որոնք իրաւունք ունին այդ հաշիւը պահանջելու, կը կարծեն անարգանք մը ըրած ըլլալ՝ զանոնք համարատուութեան հրաւիրելով։

Հետեւանքը սա՛ կ'ըլլայ որ ո՛չ առաջինները հաշիւ կուտան, ոչ ալ միւսները կը պահանջեն, ու գործը, կարեւոր կամ անկարեւոր, մութ կը մնայ ամենուն աչքին։

Եւ սակայն, երեւակայելի՞ք ամէնէն սխալ ըմբռնումներն են երկուքն ալ։ Որչափ համարատուութենէ խուսափիլը պարզի թերացում մըն է, որ չի կրնար արդարանալ, նոյնչափ և աւելի անարդարանալի պարտազանցութիւն մըն է այդ մասին պահանջման ո՛ և է թերացում։

Անոնք որ խղճմտութեամբ կը պաշտօնավարեն, մարմինները՝ անոնք որ զեղծում չեն գործեր, ո՛չ մէկ ատեն կրնան պատճառ մը ունենալ հաշիւ տալէ խուսափելու։ Միեւնոյն կերպով, բոլոր անոնք որ իրաւունք ունին հաշիւ ուզելու, երբե՛ք անարգանք մը ըրած չեն ըլլար իրենց իրաւունքը պահանջելով։

Համարատուութեան հրաւէր մը բնաւ անվստահութիւն չենթադրեր այն Մարմնին նկատմամբ՝ ուրկէ այդ հաշիւը կը փնտռուի։ Մանաւանդ որ հաշուետուութենէ խուսափում մը միշտ զեղծումի գոյութենէ չէ՛ որ առաջ կուգայ։ Կրնան գտնուիլ ուրիշ շատ մը պատճառներ ալ, զոր օրինակ ծուլութիւնը և անփութութիւնը՝ որոնք ինքնին կը բաւեն մարդս պարտազանցութեան մղելու։

* * *

Ճիշդ այս վերջին ըմբռնումով է որ կը փորձուինք հարցնելու Նպաստից Յանձնաժողովին թէ ե՞րբ հրատարակութեան պիտի յանձնէ իր հաշիւները։

Այս հարցումը ուղղելով բնաւ չենք կարծեր զինքը վիրաւորած ըլլալ, որովհետեւ չենք ըսել ուզեր թէ այսչափ ատեն հաշիւ չտալուն պատճառը իր գործառնութեանց անկանոնութիւնն է։ Ընդհակառակը, կը սիրենք յուսալ թէ այդ գործառնութիւնները տեղի ունեցած են շա՛տ լաւ ու պատուաբեր պայմաններու մէջ առանց ո՛ և է քննադատութեան դուռ բանալու։ Բայց այդ պարագան չի՛ կրնար արգելք մը ըլլալ որ իր գործառնութեանց հաշուետուութիւնը չպահանջենք իրմէ։ Իբր թերթ իրաւունք ունինք այդ պահանջումը ընելու, մանաւանդ որ հաշիւներուն չհրատարակուելէն կրնան շատ մը անպատեհութիւններ ծագիլ։

Մարդը որ բարեգործութեան համար դրամ կուտայ, անպատճառ ապահովութեան մը պէտք ունի իր դրամին ուղղակի նպատակին յատկացուած ըլլալուն նկատմամբ։ Այն պայմաններուն մէջ որ տեղի կ'ունենան Նպաստից Յանձնաժողովին տրամադրութեան տակ դրուած նուիրատուութիւնները, այդ ապահովութիւնը մամուլը միայն կրնայ տալ մանաւանդ անոնց՝ որոնք հեռու տեղեր կը գտնուին։ Արդ, մամուլը բնաւ գաղափար չունի ո՛չ թէ միայն հասած դրամներուն, այլ նոյն իսկ անոնց ո՛ր տեղի կարօտեալներու յատկացուած ըլլալուն վրայ։ Ինչ որ գիտէ այդ մասին, քաղած է կարգ մը լրագիրներու աւելի կամ նուազ հիմնաւոր տեղեկութիւններէն, որոնք ընդհանրապէս սխալ կ'ըլլան քան թէ ճիշդ։

Ու երբ մամուլը որոշ բան մը չգիտնայ այդ գործառնութեանց վրայ, բնականաբար նուիրատուներն ալ բան մը չեն գիտնար, և այս պարագան եթէ երբեք անվստահութեան զգացում մըն ալ չարթնցնէ իր քով, գոնէ արգելք կ'ըլլայ երկրորդ նուիրատուութիւն մը ընելուն։

Միւս կողմէ, նուէրներուն լրագրութեան միջոցաւ չծանուցուիլը կրնայ կասեցնել ա՛յն տեսակ մարդիկ որոնք պիտի ուզէին սիրով որոշ գումար մը տալ, պայմանաւ որ թերթ մը կամ երկուք իր ըրածը յիշատակէին մէկ երկու տողով։

Ինչպէս կը տեսնուի, մինակ միայն մէկ կողմին չէ որ կը ծագի, և արդէն, ժամանակէ մը ի վեր աղքատներու համար եղած նպաստներուն դադրած ըլլալը ուրիշ ենթադրութեան մը չի յանգեցներ։

* * *

Հաշիւներուն հրատարակութիւնը աւելորդ է ըսել թէ կրնայ առաջքը առնել այդ ամէնուն, ինչպէս նաեւ կարգ մը ուրիշ մանր մունր անպատեհութեանց զորս աւելորդ կը նկատենք յիշատակել։

Եւ արդէն, պատճառ մը չկայ որ այդ հաշիւները թերթերու միջոցաւ չհրատարակուին Ընդհակառակը։ Որչափ նուիրատուները իրաւունք ունին իրենց նուէրներուն նկատմամբ հրապարակային արձանագրութեան մը ապահովուելու, այնչափ մըն ալ թերթերը պարտք մը ունին արժանաւորապէս յիշատակելու անունն ու գործը անոնց՝ որոնք աղքատասիրական այդչափ տարածուն ու գեղեցիկ գործի մը կը նպաստեն ամէնէն գովելի մարդասիրութեամբ։

Մամուլը չուրանար այդ պարտքը. ու եթէ երբեք չի հատուցաներ զայն, կը տեսնուի որ յանցանքը շատ հեռու է իր կողմը ըլլալէ։

Մեր մասին, աւելորդ է ըսել թէ մեզի խնդիր պիտի ընենք այս կարեւոր կէտը. որովհետեւ Յանձնաժողովին հաշիւներուն հրատարակութեան յապաղումը ո՛չ թէ միայն ակամայ պարտազանցութեան մը կը մղէ զմեզ, հապա նաեւ արգելք կ'ըլլայ նոր նպաստներու հանելուն։

Նպաստից Յանձնաժողովին համար առաջին պարագան կրնայ կարեւորութիւն չունենալ, բայց չենք կարծեր որ կարենայ կասկածի տակ ձգել երկրորդին կենսական հանգամանքը։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱՊԱԳԱՆ

Ամերիկացի միլիառատէր մը, Պ. Էնտրիւ Քառնէկի, որ վերջերս իր կատարած հսկայական բարեգործութիւններով աշխարհային անձնաւորութիւն մը դարձաւ, Նայնթինթ Սէնչըրի հանդէսին մէջ հրատարակած է ուշագրաւ յօդուած մը որ շատ հետաքրքրական տեղեկութիւններ կուտայ Անգլիոյ արդի վիճակին վրայ, միեւնոյն ատեն անոր ապագային նկատմամբ ընելով կարգ մը գուշակութիւններ՝ որոնց հիմնաւոր հանգամանքը չէ՛ որ կը պակսի։ Պ. Քառնէկիի յօդուածը ամէն բանէ առաջ տնտեսագիտական ուսումնասիրութիւն մըն է, եւ իր բոլոր դիտողութիւնները հաստատուած են ո՛չ թէ օդային ենթադրութեանց, այլ յայտնի հաշիւներու վրայ որոնք բնաւ սխալ ճամբու մը չեն առաջնորդեր։

Միլիառատէրը՝ յայտնի է որ մեծ համակրանք մը չունի այն տիեզերական համբաւին վրայ զոր Անգլիա երկար ժամանակէ ի վեր կը վայելէ Աշխարհի մէջ։ Իր ուսումնասիրութեան սկզբնաւորութիւնը կատարեալ հերքում մըն է այդ համբաւին նկատմամբ, զոր չուզեր կոյր-կուրայն ընդունիլ. —«Երբեմն, կ'ըսէ խօսքը տիտանին ուղղելով, աշխարհի ամէնէն զօրաւոր հսկան էիք դուք. ոչ ոք կրնար ձեզի հետ կռուիլ, ու չկար մէկը՝ որ կարենար շարժել գոնէ կէսը այն ահագին ծանրութեան զոր դուք թեթեւ առարկայի մը պէս կը խաղցնէիք ձեռքերնուդ մէջ։ Բայց հիմա սկսած էք ծերանալ. շունչերնիդ սպառած է, հիւանդոտ մը դարձած էք։ Բայց մի՛ յուսահատիք, եւ յուսահատ մի՛ ըլլաք բնաւ»։

Այս անկեղծ խօսքերը՝ զորս Պ. Քառնէկի արտասանելու իրաւունքը ունենալ կը կարծէ, ինքն իսկ Սկովտիացի մը ըլլալուն, պարզապէս խնդրութիւն պիտի ներկայանային ասկէ քանի մը տարի առաջ։ Այն ատեններուն ոչ մէկուն միտքէն կ'անցնէր Անգլիոյ անկման գաղափարը, մինչդեռ այսօր, նոյն իսկ անգլիական շրջանակներու մէջ շատ լուրջ խորհրդածութեանց տեղի կուտայ այդ պարագան, և աւելի անգլիական թերթերն են որ կը հրատարակեն «Անկման մէ՞ջ ենք» կամ «Անգլիա պիտի կրնա՞յ կանգուն մնալ Ի. դարու ամբողջ տեւողութեան միջոցին», և կամ «Անգլիա ինչ պէտք է ընել վերականգնելու համար» վերնագրով յօդուածներ։

Տակաւին անցեալներս, Ուեսթմինսթըր կազեթի մէջ հրատարակուած բաւական յօդուածով մը, Պ. Բօրպէթ մատնանիշ կ'ընէր բոլոր այն պարագաները՝ որոնք Անգլիոյ անկման շրջանի մը մէջ գտնուիլը կ'ապացուցանեն առանց տարակոյսի։ Պ. Բօրպէթ առաջին գործ ըրած էր իրեն երեւան հանել սա իրողութիւնը թէ անգլիական ժողովուրդը օրէ օր կը թողու ազատ դաշտերն ու օդաւէտ վայրերը, ճարտարարուեստի մեծ կեդրոններուն մէջ վարելու համար կեանք մը որ թշուառ է, վատառողջ ու անբարոյական։ Բոլոր անգլիական գործարաններու տժգոյն, հիւանդոտ գործաւորները, ինչպէս նաեւ այն բազմաթիւ անտարակ ու անարիւն գործաւորուհիները որոնք կը վխտան Լոնտոնի, Պիրմինկէմի, Մանչեսթըրի և Լիվըրբուլի ճարտարարուեստական շրջանակներուն մէջ կը բաղդատէ հին ատեններու անգլիացի հուժկու և կարմրեղ գիւղացիներուն հետ. և աւելորդ է ըսել թէ այդ բաղդատութիւնը շատ սոսկալի պատկերի մը ծնունդ կուտայ։ Անգլիական բանակին մէջ, բաւական թուով զինուոր ունենալու համար պատերազմական նախարարութիւնը շարունակ կը պարտաւորուի իջեցնել հասակի որոշ բարձրութեան կանոնը։ Ցիմարանոցները օր օրի կը լեցուին ջլախտաւորներով, պալուկներով ու ցաւագարներով. քանի մը տարուան մէջ, 48,000էն 143,000ի հասած է այն Անգլիացիներուն թիւը որոնք անկարող դարձած են ուղեղային հիւանդութեանց հետեւանքով։

Ու բոլոր ասոնց պատճառաւ, Անգլիա երթալով կը կորսնցնէ իր գերակշռութիւնը բոլոր ճարտարարուեստներուն ինչպէս նաեւ աշխարհի ամէն առեւտրական հրապարակներուն մէջ։ «Կատարելապէս ճիշդ է որ, կ'ըսէ Պ. Բօրպէթ, Անգլիոյ համար մահացու վտանգ մը կը սպառնայ Ամերիկայի ծոցը. Ամերիկա՝ մի՛ միայն իր ճարտարարուեստական զարգացումով պիտի կրնայ խաղաղօրէն տկարացնել Անգլիան։ Այս ճշմարտութիւնը տակաւին ոչ ոք համարձակած է հերքել կամ ծածկել. Այդ անկման ամէնէն յուզիչ և աչքառու կողմը պիտի դառնայ սա պարագան որ այդ վիճակը նոյն իսկ լուծումը պիտի ըլլայ Իրլանտացւոց փափաքին։ Անգլիա այս պահուս կը քաշէ այն պակասը զոր ժամանակին գործեց կղզեբնակները հարկադրելով և ստիպելով որ Նոր-Աշխարհ գաղթեն։ Այսօր, այդ գաղթող կղզեցիներն են որ Ամերիկայի մէջ մեծ զարկ կուտան ամերիկեան ճարտարարուեստին, ահարկու զէնք մը դառնալով Անգլիոյ դէմ»։

«Անգլիա ծերացած է, կ'եզրակացնէ Պ. Բօրպէթ. իր ազգային առնականութիւնը ա՛լ գոյութիւն չունի։ Ինք հասած է ծերութեան, անկման շրջանի մը, մինչդեռ Միացեալ-Նահանգները կորովի չափահասութեան մը շրջանը կը գրկեն»։

* * *

Պ. Բօրպէթի յօդուածին այս քանի մը մասերը գիտնա՛լ մը կ'արտատպենք հոս, աւելի հասկնալի դարձնելու համար Պ. Էնտրիւ Քարնէկիի դիտողութիւնները որոնք մեծ ընդունելութիւն գտած են անգլիական մամուլին կողմէ։

Միլիառատէրը կ'ըսէ Անգլիացւոց. — «Պէտք է ընդունիք որ ձեր ազգը ա՛լ աշխարհի առաջին ազգը չէ, ըլլայ հարստութեան, ըլլայ վարքի, ըլլայ մանիֆաքթուրայի եւ կամ վաճառականութեան տեսակէտով։ Ծովային գերակշռութիւնն իսկ ձեռքերնուդ երթալու վրայ է։ Ա՛լ ամէնէն արագընթաց շոգենաւերը անգլիական դրօշը չէ՛ որ կը կրեն։ Պողպատի շինութեան մէջ շատ վար կը մնաք Ամերիկացիներէն եւ Գերմանական տեսակէտով ալ ձեր զօրութիւնը կը պակսի, եւ Նիւ-Եորքի սակարանին առօրեայ գործառնութիւնները կը գերազանցեն Լոնտոնի սակարանին գործառնութիւնները։ 1910ին՝ Նիւ-Եորք Լոնտոնի չափ բնակիչ պիտի ունենայ, եւ 1913ին ամերիկեան դրամագլուխը պիտի գերազանցէ ձերինը։ Ձեր ճարտարարուեստական զօրութիւնը, ձեր զինուորական զօրութեան պէս տկար վիճակի մը մէջ կը գտնուի այսօր. եւ արդէն դուք իսկ կը խոստովանիք թէ ձեր զինուորական հաստատութիւնները շա՛տ վար կը մնան ամերիկեան նմանօրինակ հաստատութիւններէն։ Թրանսվալի պատերազմը պատճառ եղաւ որ Սակարանին մէջ իյնան ձեր պետական արժեթուղթերը. հրաշք մըն է որ աւելի մեծ անկումներու չեն մատնուիր։ Վերադարձէք խաղաղութեան քաղաքականութեան, եւ աւելի բարեացակամ եղէք» ։

Այս խօսքերէն ետքը Պ. Քառնէկի կը դառնայ Անգլիոյ կայսերական քաղաքականութեան, այսինքն գաղթային ծաւալման դէմ, եւ սքանչելի վաւերագիրներ ի ձեռին կ'ապացուցանէ թէ հակառակ գոյացուած անհիմն կարծիքներու, Մեծն Բրիտանիա իր ձեռարուեստի արտադրութիւններէն շատ քիչ բան միայն կ'արտածէ, անոնց եօթը ութերորդը ինքն իսկ սպառելով։ Մի միայն բամպակի բերքին արտածումն է որ ներածման կը հաւասարի։ Անգլիա ահագին զոհողութիւններ կ'ընէ Չինաստանի մէջ, կարծելով որ շատ մեծ շահեր կան հոն իր վաճառականութեան համար, բայց իրականութեան մէջ Չինաստան հազիւ 5,000,000 ոսկիի առեւտուր կ'ընէ Անգլիայէն, մինչդեռ կարգ մը ուրիշ երկիրներ՝ զոր օրինակ Հոլանտա, Պելճիքա, Պրազիլիա եւ Վէնէզուէլա, առանձինն շա՛տ աւելի անգլիական ապրանք կը գնեն։ Ուրեմն ի՞նչ պէտք կայ մեծ զոհողութիւններ ընել Չինաստանի մէջ, երբ անգլին երկիրներ՝ որոնք ոչ մէկ զոհողութիւն կը պահանջեն, ինքնին գնելին կայսրութենէն աւելի անգլիական ապրանք կը սպառեն։

Այս առաջին նկատողութենէն վերջ, Պ. Քառնէկի նոր փաստ մը ձեռք կ'առնէ կայսերական քաղաքականութեան դէմ։ Իրեն համար բոլորովին սխալ է այն կարծիքը որուն համեմատ պէտք է նոր հրապարակներ ձեռք ձգել՝ անգլիական ապրանքներուն նոր շահաստաններ հայթայթելու համար։ «Ո՛չ քաղաքակրթեալ երկիրներու մէջ բացուած նոր հրապարակները, կ'ըսէ, իրապէս շատ աննշան առեւտուրներու միայն կրնան ծնունդ տալ։ Մինչ որ վաճառականութիւնը միշտ ազգային դրօշին չէ՛ որ կը հետեւի, այլ ամէնէն աժան գինին։ Իբր օրինակ կը բաւէ ցոյց տալ Քանատան՝ որ հակառակ ծայրայեղօրէն՝ անգլիասէր երկիր մը ըլլալուն՝ աւելի ամերիկեան ապրանք կը սպառէ քան անգլիական»։

Ցետոյ, Պ. Քարնէկի խորհուրդ կուտայ Անգլիոյ որ իր հպատակներուն տուրքերը աւելցնելու տեղ աշխատի պակսեցնել զանոնք, այսպէսով իր իսկ ապրանքներուն իր մէջ սպառումը ընդլայնելու համար։ Նոր հրապարակներ ձեռք ձգել՝ այդ նպատակով անհամեմատօրէն ծանրցնել ազգին հարկերը, իրականութեան մէջ ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ որսը թողուլ շուքին ետեւէն վազել։ Եթէ երբեք Անգլիոյ իւրաքանչիւր բնակչին տարեկան հասոյթներուն վրայ աւելցուէր երկու շիլին եւ՛ս քնէս (15 ղրուշ), և այդ աւելի հասոյթը յատկացուէր ազգային արտադրութիւններ գնելու, անգլիական առեւտուրը պիտի օգտուէր ա՛յնչափ, որչափ որ այսօր կ'օգտուի Չինաստան իր ըրած արտածումէն։ Իսկ եթէ փոխանակ երկու շիլին վեց քնէսի, մէկ ոսկի ըլլար այդ յաւելումը, ու միշտ ազգային ապրանքներ գնելու յատկացուէր, անգլիական առեւտուրը պիտի գտնէր սպառում մը ա՛յնչափ մեծ, որչափ որ է Հնդկաստանի և Ափրիկէի միացեալ գաղթավայրերուն և կամ Քանատայի, Աւստրալիոյ, Չինաստանի ու Ճարոնի մէջ ունեցած սպառումը։

Ուրեմն ինչ հարկ կայ նոր շահաստաններ ստեղծելու, իր արտադրութիւնը լիովին սպառելու։ Ծոչափելի շահ մը չկայ այդ դրութեան մէջ։ Ընդհակառակը վնասներ կը ծագին այդ պատճառաւ։ Տուրքերը աւելնալով, իւրաքանչիւր բնակչի գնելու կարողութիւնը կը տկարանայ, կը նուազի, ապրանքները կը սղին և այդ առիթէն օգտուելով, օտար ապրանքները իրենց աժանութեամբ կը սկսին յաղթականօրէն մրցիլ անգլիական արտադրութեանց հետ՝ նոյն իսկ անգլիական հողին վրայ։

Պ. Քարնէկի հետեւեալ եզրակացութեամբ կ'աւարտէ իր յօդուածը, միշտ խօսքը Անգլիացւոց ուղղելով. — «Տակաւին շատ մը մեծ յատկութիւններ ունիք. բայց խոնարհ եղէ՛ք, ա՛լ մի՛ հետապնդէք առեւտրական և վաճառականական ընդհանուր տիրապետութեան մը. ընդունեցէ՛ք ինչ որ չէք կրնար արգիլել ըլլալէ. համոզուեցէ՛ք որ տկարացած էք. ալ մի՛ կարծէք որ աշխարհի առաջին ազգն էք նա մանաւանդ մի՛ փորձուիք կասել բռնուիլ հսկայ Ամերիկայի հետ»։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Այսօր բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ մաքսային պատերազմը, քաղաքական պատերազմին չափ լուրջ բնաւորութիւն մը ստացած է, այնպէս որ այն որ այդ պատերազմին մէջ կը յայտնուի դիմացինէն աւելի տկար, նոյնպէս մեծ վնասներու ենթակայ է։ Վերջին տարիներուն մաքսային պատերազմին ամէնէն աւելի եռանդուն կերպով մասնակցողները գլխաւորաբար եղած են Ռուսիա, Գերմանիա եւ Մ. Նահանգները։ Վերջերս Մ. Նահանգներու եւ Ռուսիոյ միջեւ մաքսային խզում մը գրեթէ իրողութիւն պիտի դառնար, բայց շուտով կարելի եղաւ անոր առաջքը առնել։ Այսօր օրուան անկարեւոր մաքսային պատերազմը Ռուսիոյ եւ Գերմանիոյ մէջ տեղի կ'ունենայ, որուն մէջ Ռուսիա է որ կ'ուզէ մաքառիլ Գերմանիոյ նոր մաքսային սակագիններուն դէմ։ Այս մասին Նովոյէ Վրեմիա կծու յօդուածներ կը հրատարակէ Գերմանացի քաղաքագէտներու դէմ անոնց մաքսային նոր դրութիւնը հարուածելու համար։ Գերմանիոյ մաքսային նոր սակացոյցը ո՛չ միայն Ռուսիոյ, այլ քիչ կամ շատ ամէն մեծ պետութեան շատ հաճելի երեւցած չէ, այնպէս որ, ամէն կողմ, մամուլին մէջ աննպաստ ակնարկութիւններ կ'երեւան Գերմանիոյ դէմ, նոյն իսկ երբեմն դաշնակցութեան մաս կազմող Աւստրիոյ մէջ։

×

Աֆղանիստանի էմիրի փոփոխութեան պարագան, նորագոյն լուրերու համաձայն, Բեթերսպուրկի մէջ պաղ կերպով ընդունուած է։ Առաջին անգամ թերթերը չափազանց խանդավառ ներկայացուցին կացութիւնը, Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ ընդհարում մը կանխատեսելով, մինչդեռ նորագոյն լուրերը տարբեր շեշտով մը կը խօսին այդ պարագային վրայ։ Այն շրջանակներուն մէջ, ուր Ռուսիոյ առաջադրութիւնները ծանօթ են, գլխաւորաբար սա համոզումը կը յայտնուի թէ Ռուսիա եւ Անգլիա հաստատ պիտի մնան Աֆղա-

նիստանի մասին իրենց միջեւ գոյացած համաձայնութեան վրայ։ Նոր Էմիրին աւելի կամ նուազ հակումը դէպ ի Անգլիա չի կարծուիր որ Ռուսիոյ քաղաքականութեան մէջ փոփոխութիւն մը մտցնէ։

×

Վերջերս լայբցիկեան թերթ մը մօտակայ նախարարապետական տագնապի մը լուրը մէջտեղ նետած է։ Նոյն թերթը կ՚ըսէ թէ Պերլինի մէջ Պիւլով կոմսին պաշտօնէ քաշուիլը անխուսափելի կը նկատուի, եւ ասիկա գլխաւորաբար անոր համար, որ Պիւլով կոմսը կարող պիտի ըլլայ պաշտօնէ քաշուելովը աւելի օժանդակել հողագործական կուսակցութեան քաղաքականութեան, այսպէսով Րայխսթակի մէջ աւելի ազատ խօսիլ կարենալու համար։ Ուրիշ գերմանական թերթեր սակայն մեքենայութեան մը արդիւնքը կը համարին լայբցիկեան այդ թերթին մէջտեղ նետած լուրը։ Ֆօսիշէ Զայթունկ ազգային-ազատական թերթը խօսելով նմանապէս նախարարապետական փոփոխութեան մը վրայ, հետեւեալը կը գրէ. «Հետեւցնելով այն իրողութիւններէն, որոնք ամէն դիտողի աչքին կրնան երեւալ, պէտք է ըսել թէ նախարարապետին դիրքը չատ ամուր չէ, եւ մանաւանդ բոլորովին պիտի խախտի իր դիրքը եթէ նոր մաքսային սակացոյցը պատճառ տայ մաքսային պատերազմի մը։ Մենք կը կասկածինք թէ ֆոն Պիւլով հողագործներու կուսակցութեան բրած համակիր յայտարարութիւնները կայսեր հաւանութեամբ եղած ըլլան։ Առայժմ տակաւին կարելի չէր կանխատեսել թէ մաքսային սակացոյցը դաշնակցական ժողովին եւ յետոյ Րայխսթակին մէջ ինչ ուղղութիւն մը պիտի առնէ։»

—

ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Դաշնակցային Խորհուրդի ներկայացուցիչներէն կարեւոր մաս մը, յառաջիկայ հաւաքման մէջ սա կարծիքին այժ պիտի տան թէ, նոր մաքսային սակացոյցի վրայ վիճաբանելէ եւ համաձայնութեան մը յանգելէ առաջ, պէտք է աւելի նպաստաւոր դաշնագրական պայմաններ ձեռք անցընել, քան թէ ամէն բանակցութեանց հիմ բռնել արդի իւրաքանչիւր պետութեան ունեցած սահմանին սակագինը։

ԱՆԳԼԵԻԲԻՐԻԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Լիզպոնայէն Տէյլի Էքսբրէսի քաշուած հեռագիր մը կ՚ըսէ թէ Մատրիտի մէջ բանակցութիւններ կատարուելու վրայ են, Անգլիոյ, Սպանիոյ եւ Բորթուկալի միջեւ դաշնակցութիւն մը կատարելու համար։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ.—Նոր Էմիր Հապիպուլլահին վերջնական կերպով պաշտօնի գլուխ անցնելուն առթիւ Նովոյէ Վրեմիա ցաւ կը յայտնէ որ Ռուսիա Քապուլի մէջ ներկայացուցիչ չունի, հետեւաբար Աֆղանիստանի մէջ ծագած գործած խնդիրներու մասին յստակ գաղափար մը չի կրնար ունենալ։ Նովոյէ Վրեմիա կ՚եզրակացնէ ըսելով թէ Ռուսիա պէտք է պատրաստ ըլլայ, անմիջապէս գործի ձեռնարկելու համար։ Ուրիշ ռուսական թերթեր ալ նմանօրինակ յօդուածներ կը գրեն յայտարարելով որ բնականաբար Անգլիական կառավարութիւնը Հապիպուլլահի հետ բանակցութեան պիտի մտնէ, նորանոր խնդիրներ յարուցանելով։ Այն ժամանակ պէտք է որ ռուսական դիւանագիտութիւնն ալ պատրաստ ըլլայ անգլիական նմանօրինակ փորձերու պատասխանելու։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻՆԵՐԸ ՎԵՆԵՑՈՒԷԼԼԱՅԻ ՄԷՋ.—Թրինիտատէ (Սպանիա) 10 Հոկտ. թուով հետեւեալը կը հեռագրեն Նիւ Եորք.—Անգլիական խաղն չոգենաւը Լա Կէռայէ կը տեղեկացնէ թէ, կիրակի գիշեր գերմանական Վինեդար զրահաւորէն ջոկուած չափ նաւաստիներ կախուր բռնեցան Բորթօ Կապէլլոյի փողոցներէն մէկուն մէջ, տեղացի ժողովուրդին հետ. Պաշտօնական զգեստ չկրող քանի մը ոստիկաններ միջամտեցին, տեղացիներուն կողմը բռնելով, եւ կռիւը սաստկացաւ։ Գերմանները դէպ ի ծովեզր յառաջանալով, գերմանական Վայկիա չոգենաւը մտան, որ հոն խարսխած էր։ Մինչոյն ժամանակ երկու ողորմելի սպաներ, որոնք կը սպասէին ծովեզրը զրահաւորին նաւակը դրաւելու համար, յարձակում կրեցին ոստիկաններէն։ Դիմադրելնին անոնք եւ դէչ կերպով վիրաւորուեցան անոնցմէ։ Ծովեզրը գտնուող բոլոր անզէն գերմանացիները վիրաւորուեցան։ Շոգենաւին նաւաստիներուն կողմէ երկու սպաները Վայկիայի մէջ փոխադրուեցան։ Ամբոխը այն ատեն ուզեց չոգենաւին մէջ խուժել, բայց ջարդիլուեցաւ նաւապետին եւ խումբին կողմէ։

Այդ միջոցին Վայկիայի նաւապետը նշան ըրաւ Վինեդային, գերմաններուն կացութիւնը հասկցնելով, եւ զրահաւորը՝ զինուած երեսուն հոգի ղրկեց նաւակով մը, որուն մէջ առնուեցան գերմանացիները, եւ այսպէսով առաջքը առնուեցաւ անոնց վէնեզուէլլական հողը ոտք կոխելուն։ Ամբոխը տակաւին գործել կը ջանար, բայց արգիլուելով ցրուեցաւ։ Մեծ յուզում կը տիրէր տակաւին Բորթօ Կապէլլոյի մէջ, երբ խաղնը ճամբայ ելաւ։ Կ՚ըսուի թէ վենեզուէլլական կառավարութիւնը յանցանքը գերմանացւոց վրայ կը դնէ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ. — Այն կռիւը որ կիրակի օրը տեղի ունեցաւ Անգլիացիներու եւ Պօէրներու 2,000 մարդոց միջեւ, տեւած է ամբողջ օրը, ուրկէ վերջ Պօէրները տեղի տալով, Պալիւան-Բլուց գետին վրայէն դիմաց անցած են, դէպի հիւսիս յառաջանալով։

Պօէր հրամանատար Լոդէր՝ մահուան դատապարտուեցաւ Անգլիացիներուն կողմէ։ Այս վճիռը Քիչնէր եւս վաւերացուցած է։ Հինգ ուրիշ Պօէրներ եւս որոնք Լոդէրի հրամանատարութեան ներքեւ կը գտնուէին, նմանապէս մահուան դատապարտուեցան զինուորական ատեանին կողմէ, բայց անոնց մահուան պատիժը փոխուեցաւ ցկեանս բանտարկութեան։

Նիւ Քէսըլի Կլապըրթըն Պիլլային մէջ Լօտուբրոս Կրէյ առեւտրականութիւն մը ընելով Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին վրայ ըսաւ թէ «Հանրութիւնը յոգնած է կառավարութեան լաւատեսութենէն, եւ տակաւին կարելի չէ նշմարել իսկ պատերազմին չուտով վերջանալը ցոյց տուող նշաններ։ Բրիտանական ժողովուրդին մեծագոյն մասը հաստատ կերպով որոշած է Անգլիացիներուն համար յաջող վերջ մը տալ պատերազմին, բայց կառավարութիւնը տակաւին չի գիտեր թէ ինչպէս այդ բանը պէտք է ընել։ Բանակցութիւնները Պօէրներու հետ օգուտ մը չունեցան, որովհետեւ կառավարութեան գործը չուարած մարդոց հետ էր։ Ուրեմն ամէնէն անհրաժեշտ բանն է որպէս զի անգլիական կառավարութիւնը իր ամբողջ ճիգը թափէ մէկ անգամէն մեծ հարուած մը տալու։ Թշնամիին կաւելու այժմ՝ Անգլիա՝ կառավարութեան գլուխը պէտք ունի այն տեսակ մարդու մը, որ ունենայ անհրաժեշտ կորովը եւ համձարը, երկիրը իր ներկայ նեղ կացութենէն ազատելու համար։

ԻՊՍԷՆԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ. — Նիւ-Եորքի Թրիպիւն թերթը նշանաւոր Տանիմարքացի քննադատ Կէօրկ Պրանտէսէն կը հրատարակէ յօդուած մը, որուն մէջ կը բացատրէ թէ ինչպէս ամբողջ Սկանտինաւիա Իպսէնի հիւանդութեամբ կը զբաղի։ Այն օրէն ի վեր ուր Իպսէնի հիւանդութիւնը բժիշկներու կողմէ իբր անբուժելի կը յայտարարուէր, բոլոր սկանտինաւեան գրագէտները տխրութեամբ համակուած կը թուէին։ Բրիտանականերու մէկը չուզեր հաւատալ թէ այդ զօրեղ ծերունին, որ ամէն օր կը տեսնուէր քաղաքին որոշ մէկ քաֆէին մէջ, իր քօնեակը խմած միջոցին, ճշմարտապէս կեանքի վերջին օրերուն մէջ կը գտնուի, եւ թէ իր մահը՝ միայն քանի մը ամսուան խնդիր է։ Ոչ մէկ բանի համար այնքան կը հետաքրքրուի այսօր Սկանտինաւեան ժողովուրդը, որքան Իպսէնի առողջութեան պարագաներով։ Օրը երեք անգամ բժշկական գիրագիր կը հրատարակուի, որ հասարակութենէն անհամբեր կերպով կը կարդացուի։ Քրիստիանիայի ամէնէն նշանաւոր երեք բժիշկները կը խնամեն մեծ ծերունին, եւ հիւանդութեան բոլոր ծախքերը կը վճարուին կառավարութեան կողմէ։ Մամլիկներ, պատուհներ եւ սուղ գինիներ կը հասնին ամէն կողմէ մեծ գրագէտին հասցէին, եւ հարիւրաւոր անձեր ամէն օր անձամբ կը ներկայանան իր առողջութեան վրայ տեղեկութիւն առնելու համար։

ԹՂԹԱԲԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն)

ՃԱՐՈՆԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ. — Լոնտոնի Մօրնինկ Բօսթ թերթը Նիւ-Եորքէն հեռագիր մը կը հրատարակէ ըսելով որ Իթօ մարքիզին Ամերիկա այցելութեան նպատակն է Ամերիկայի մէջ 50 միլիոն տոլարի փոխառութիւն մը կնքել ճարոնի երկաթուղիներու չինութեան համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ. —Պօէր հրամանատար Լոդէրի մահուան պատիժը գործադրուեցաւ չաբաթ առտու կանուխ։ Նմանապէս երկու երիտասարդ Պօէր ագարակապաններ, որոնք երրորդ անգամ ըլլալով Անգլիացւոց ձեռքը գերի ինկած էին, մահու պատժով պատժուեցան։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ. —Քապուլէ հասած 5 հոկտեմբեր թուակիր հեռագիր մը կը յայտնէ թէ բացարձակ անդորրութիւն կը տիրէ։ Բոլոր ցեղապետները երկրին ամէն կողմերէն Քապուլ կը դիմեն, Նոր Էմիրին իրենց հպատակութիւնը յայտնելու համար։

ՖՐԱՆՍԱ. — Շաբաթ օր Էլիզէի պալատան մէջ գումարուեցաւ նախարարական ժողովը, զբաղելով խորհրդարանի գումարման խնդրով, որ վերջնականապէս որոշուեցաւ հոկտ. 22։ Խորհրդարանը օրական պէտք է երկու գումարումներ ունենայ։ Ամէնէն առաջ 1900 տարուան պիւտճէին եւ չաքարի արտածման պարգեւի խնդիրներով պիտի զբաղի, Այս խնդիրներէն վերջ օրակարգին գլուխը կը գտնուի առեւտրական չոգենաւային ընկերութիւններուն պարգեւներ յատկացընելու առաջարկը։ Գործաւորներու հանգստեան թոշակի օրէնքներն ալ պիտի ըլլան յառաջիկայ խորհրդարանական գումարման ամէնէն կարեւոր խնդիրները։

Նախարարաց չաբաթ օրուան խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Բոմէտի Ֆրանսէզի խնդրով եւ անոր վրայ եղած արգելքը վերցուց։ Դերասանական շրջանակներու մէջ մեծ յուզում կը տիրէ, որոնք իրենց գումարման մէջ բողոքներ կը բանաձեւեն։

(Բարիզի թերթերէն)

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ. — Ալլահապատի Ցիւքէչ լը կը գրէ թէ Հնդկաստանի կառավարութիւնը պաշտօնական յայտարարութիւն մը հրատարակած է Աֆղանիստանի արդի կացութեան վրայ։ Ալլահապատի թերթ մը կ՚ըսէ թէ կացութիւնը հիմա այնքան մտահոգութիւն պատճառելու համար չունի, որքան այն ատեն ուր դրամ չի կար, բանակը դէչ կերպով զինուած էր եւ Ռուսեւաֆղանեան սահմանագլխին ալ անորոշ, Բեթերսպուրկէն Տէյլի Թէլէկրաֆի քաշուած հեռագիր մը կ՚ըսէ թէ Աֆղանիստանի սահմանագլուխին վրայ Աֆղաններու կողմէ Ռուսերուն դէմ չարժում մը տեղի ունեցած է։

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.— Այն պահանջը զոր Չինի իշխանը ներկայացուց կառավարութեան կողմէ, Բէքինի դեսպաններուն, որպէս զի հոն գտնուող օտար առեւտրական եւ դրամական հաստատութիւններ դուրս ելլեն, կ՚ըսուի թէ եղած ըլլայ այն պարագային համար, որով օտար առեւտրական հաստատութիւն մը մերժած էր օրինական տուրքը վճարելու, առարկելով թէ իր ապրանքները դեսպաններու պաշտօնեաներու սպասման համար բերուած են։ Չինի իշխանը պատասխանած է թէ դեսպանական մարմին կրնայ իր սպասման համար անհրաժեշտ նիւթերը ազատ նաւահանգիստի մը հասցնել յանձնարարել։

ՍՊԱՆԻԱ.—Հոկտեմբեր 20ին Մատրիտի մէջ միթինկներ տեղի պիտի ունենան խնդրելու համար տուրքերու ջնջումը։ Ժողովրդական բոլոր կուսակցութիւնները տուրքերու ջնջման, միայն պահպանողականները կը հակառակին։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Հոկտ.— Անգլիոյ սեղանաւորական կացութիւնը մտահոգութիւն պատճառել կը սկսի։ Փանձային հասոյթները աւելին անկում մը կրած են։

ԲԱՐԻԶ.—Ամսթէրտամէն հասած հեռագիր մը կ՚ըսէ թէ Հոլանտական նաւահանգիստներու գործաւորները հրաւիրեր են իրենց բոլոր օտար արհեստակիցները որ 1902 յունվար 1էն սկսեալ ա՛լ բեռ չբեռցընեն Անգլիական նաւերը, ոչ ալ բեռ պարպեն անոնցմէ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Մարոքի Էմիրը ընդունեց Սպանիոյ վերջնագիրը։

ՀՌՈՄ.—Այսօր կէս պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ թէ Իտալիոյ թագաւորը եւ թագուհին Բեդերսպուրկ պիտի երթան։ Վարչապետը եւ արտաքին գործոց նախարարն ալ իրենց պիտի ընկերանան։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Հոկտ. — Բրէթորիայէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պօէր զօրավար Պօթա պաշարուած է Սուազիլանտի մէջ։

ԱՆՎԷՐՍ.—Անվէրսի նաւահանգիստին գործաւորները ամէն ազգի նաւահանգիստներու գործաւորներուն հրաւէր մը ուղղեցին՝ յառաջիկայ յունուար մէկէն սկսեալ բնաւ չմասնակցիլ անգլիական նաւերը պարպելու կամ բեռցնելու գործողութեանց։

ՊՈՒԽՐԷՇ. — Ռազմափորձերուն վերջանալէն ետք տրուած հացկերոյթին մէջ, Կարոլ թագաւոր բաժակ պարպեց Ռումանիոյ բանակին բարեկեցութեան, եւ շնորհաւորեց զայն յառաջդիմած ըլլալուն համար։ Թագաւորը Սինայիա գնաց։

ՀՌՈՄ.—Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը մինակը պիտի երթայ Ս. Բեդերսպուրկ։ Իրեն պիտի ընկերանայ մի՛ միայն Պ. Ծանարտէլլի։

ԱԹԷՆՔ.—Ռուս նաւաբաժինին հրամանատարն ու սպաները Այնորոզ այցելեցին։ Նաւաբաժինը ութ օրի չափ պիտի մնայ հոն։

Ս. ՊԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Կը հաւաստեն թէ Ռուսիա որոշեց անմիջապէս սկսիլ երկաթուղիի նոր գիծ մը՝ որ անդրկասպեան գիծը պիտի կցէ Պարսկաստանի Խորասան նահանգին։

ՄԱՏՐԻՏ, 14 հոկտ.—Մարոքի կողմէ ստորագրուած յանձնառութիւն մը 8000 բէզէթա կը սահմանէ սպանիացի գերիներուն եւ 150,000 ալ Սպանիոյ համար։ Այդ գերիներու ազատմանը համար ժխտուն օր պայմանաժամ որոշուած է։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Ժան Մոսթ անուն խըմբագիր մը՝ Մաք Քինլի նախագահին մահուանէն յետ անոր դէմ հրատարակած մէկ յօդուածին համար, մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱ. — Էլիզապէթ-Մարի արքիդքսուհին եւ Լիխտէնշթայնի Օթոն իշխանին նշանախօսութեանը առթիւ, Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը, երէկ իրիկուն, սեղան մը տուաւ որուն ներկայ գտնուեցան արքիդքսուհին ու իշխանը, Լոնեէյի կոմսը ու կոմսուհին (Ռոտոլֆ իշխանին այրին) եւ Վենտիշկրաց գերդաստանին բոլոր անդամները։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տեղական թերթերը նախորդ չաբթու ծանուցին Թիֆլիսի քաղաքագլուխ Պ. Գէորգ Եւանգուլեանցի մահը։ Բարեկամ մը՝ որ վերջերս առիթ ունեցած էր այդ մասին խօսելու Պ. Եղեանցի հետ, հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ մեզ. —

Պ. Եւանգուլեանց, հակառակ տեղական թերթերու հրատարակութեանց, առողջ չէր բնաւ. սրտի հիւանդութիւն մը ունէր որ զինքը կը ստիպէր ամէն տարի Եւրոպա՝ ջերմուկ երթալու, եւ որ վերջ ի վերջոյ իր մահուան պատճառ եղաւ։ Ռուսիոյ մէջ ճանչցուած էր իբր ամէնէն առաջնակարգ փաստաբաններէն մէկը, եւ կը վայելէր համբաւ մը որ քիչ մարդու կը շնորհուի։ Թիֆլիսի քաղաքագլխութեան պաշտօնը արդէն այդ մասին չատ մեծ ապացոյց մըն է։ Հոն ժողովրդային քուէարկութեամբ է որ քաղաքագլուխը կ՚ընտրուի, այնպէս որ այդ պաշտօնին տենչացող ո՛ եւ է թեկնածու պէտք է համակրութիւնը չահած ըլլայ ո՛չ թէ միայն քաղքին հայ տարրին, հապա նաեւ ռուս ու վրացի տարրերուն ալ, որոնք բաւական ստուար թիւ մը կը կազմեն Թիֆլիսի մէջ։

Ինչպէս յայտնի է, հանգուցեալը 1867ին աւարտած էր Բեդերսպուրկի իրաւաբանական համալսարանը եւ մտած էր պետական ծառայութեան մէջ, իբր հաշուապահ պաշտօնեայ, եւ իբր ընդհ. դատախազի օգնական։ 1897ին է որ Թիֆլիսի քաղաքագլուխ ընտրուեցաւ. անկէ առաջ Կովկասի փոխարքայական փորչութեան մէջ պաշտօնավարած էր արդէն «Գ. կարգի գործավար»ի աստիճանով։

Պ. Եղեանց մեծ համարում մը կը տածէր հանգուցեալին նկատմամբ։ Մեծ գովեստով խօսեր է անոր ձեռնտուական կարողութեան ու մանաւորապէս քաղաքի գործունէութեան վրայ, ըսելով թէ չատ արդար ու խղճամիտ եղած է միշտ այդ գործունէութիւնը։ Հանգուցեալը այդ չրջանակի մէջ ալ գնահատելի գործունէութիւն մը ունեցած է, աջակցելով ու նպաստելով կրթական հաստատութեանց։ Կայս. իշխան Նիքոլա Միխայլովիչ ցաւակցական հեռագիր մը ուղղած է հանգուցեալին ընտանիքին։

Պ. Եւանգուլեանցի մահուամբ, Պ. Եղեանց միակ կտակարարը կը մնայ Սանասարեան վարժարանին։ Թերեւս աւելորդ չըլլայ յիշեցնել թէ հանգուցեալին կինը՝ որ ասկէ մէկ երկու տարի առաջ վախճանեցաւ, քոյրն էր Տիկին Մանասարեանի, ու բանիցս Պոլիս այցելելով ուսեալ եւ արժանաւոր կնոջ մը տպաւորութիւնը թողած էր։

×

Ս. Պատրիարքը այսօր կը նախագահէ Կրօն. եւ Ուսումն. Ցանձնաժողովներուն։

×

Հայերէնագէտ Տոքդ. Ֆինկ եւ իր քոյրը որ Թիֆլիս են մտադիր են հոն մնալ մէկ ամիսի մօտ։ Բրօֆէսօրը Գերմանիա դառնալուն հայերէն բանասիրական թերթ մը պիտի հրատարակէ։

×

Անցեալ չաբթու քանի մը պաշտօնակիցներ հրատարակած էին սա լուրը թէ Ուսումն. Խորհուրդը մտադիր է «Ուսուցչապետ»ի տիտղոսը տալ Ռէթէոս Էֆ. Պէրպէրեանի, որուն վարժարանին 25 ամեայ յոբելեանը պիտի տօնուի յառաջիկայ Հոկտ. 27ին։ Մեր առած տեղեկութեանց նայելով, Ուսումն. Խորհուրդը բնաւ խնդիր չէ ըրած այդ տեսակ բան մը։ Իրաւ է որ ուսուցչի մը, եւ ո՛չ թէ Խորհուրդին անդամներէն մէկուն կողմէ,—ինչպէս որ գրուած էր,—եղեր է այդ առաջարկը, բայց Ուսումն. Խորհուրդը ինքզինքը անձեռնհաս նկատեր է այդ մասին որոշում մը տալու։ Ասկէ առաջ ալ արդէն մատուցուած էր քանի մը ծանօթ ուսուցիչներու այդ տիտղոսը տալ, բայց Ուսումն. Խորհուրդը միեւնոյն առարկութիւնը ըրած էր, կազմական կանոնագրին մէջ այդ մասին ո՛ եւ է տրամադրութիւն մը կամ հրահանգ մը չգտնելով։ Խորհրդոյ անդամ մը՝ որուն հետ տեսնուեցանք այս խնդրին վրայ, ըսաւ թէ աւելի Վարչութեան գործն է այդ տիտղոսին հաստատումը։

×

Երէկ խօսած էինք Տ. Գիւտ Քահանայ Աղաւնեանցի Ցուցակին վրայ։ Կը կարծենք թէ աւելորդ չպիտի ըլլայ այդ պատեհութեամբ յիշատակել գլխաւորները իր երկասիրութեանց, որոնք ստուար թիւ մը կը կազմեն արդէն։ — Բաց ի Աշխարհագրութենէ մը, հրատարակած է նաեւ երեք մասերու բաժնուած կրօնական դասագիրք մը՝ որ քանի մը տպագրութեան արժանացած է։ Իր Դիւաններն ծանօթ են արդէն. ինչպէս յայտնի է, անոնք բովանդակութիւնն են բանասիրական արժէք ունեցող կոնդակներու եւ եկեղեցական ուրիշ վաւերագիրներու, մեծագոյն մասամբ Էջմիածնայ վերջին Հայրապետներուն, մինչեւ Սիմէոն կաթողիկոս, պըշէն եղած։ Այդ Դիւանները լիաւ է որ մեծ յաջողութիւն եւ աչխատանք կը պահանջեն, պրպտումի եւ դասաւորման վճռողութեանց պատճառաւ, բայց վերջապէս չատ մեծ փառք մը չէ՝ որ պիտի բերեն Տ. Գիւտ Հօր, որովհետեւ ո՛չ մէկ անձնական նօթ դրած է անոնց մէջ, ոչ մէկ չնորհքով ուսումնասիրութիւն կցած է անոնց։

Տ. Գիւտ քահանայ ունի չատ մը թարգմանութիւններ ալ. 1878ին թարգմանած է Սեյվամէէյի Ցօն Բինյօը (այսօր սպառած) 1877ին Հօֆմանէն երկու գիրք, 1881ին Ռօպէնսօնը, 1892ին ալ Զարլս Տիքէնսի Կեանքի Դպրոցը։ 1885էն մինչեւ 1892 թարգմանած է նաեւ քանի մը ուրիշ հեղինակներու՝ զոր օրինակ Սիսմոնտիի, Ն. Եանչուլի, Մ. Բօղէլեանովի եւ Սեւաստոպոլի Զեխի գործերը։

Իր հրատարակիչ ալ տպագրութեան յանձնած է մասնաւորապէս Իստահ Ցավութիւնանցի Հայոց գիրը, բանասիրական մեծ արժէք ունեցող գիրք մը՝ որ վարձատրուած է Իզմիրեանց մրցանակով։

×

Ս. Պատրիարքին հիւանդութեան միջոցին, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր Պալատան Սենեկապետներէն Արիֆ պէյը ղրկելով Ն. Սրբազնութեան ողջութիւնը հարցնել։ Երէկ, Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տէր-Ներսէսեան Տիգրան էֆ.ի հետ, Ն. Սրբազնութիւնը Կայս. Պալատ գնաց իր շնորհակալութիւնները յայտնելու Կայս. Դահլիճ։

×

Կը լսենք թէ ծանօթ եւ արդիւնաւոր ուսուցիչ Հինգլեան էֆ. մասնաւոր հրատարակութիւն մը պիտի ընէ Պէրպէրեան վարժարանի յոբելեանին առթիւ։ Տակաւին յայտնի չէ թէ ինչ պիտի ըլլայ այդ հրատարակութիւնը։ Սաչափ միայն գիտենք որ Պէրպէրեան էֆ.ի կենսագրութիւնը կցուած պիտի ըլլայ այդ հրատարակութեան։

×

Խմբագրութիւնս կը փութայ իր չնորհակալութիւնը յայտնել Սարաֆեանի՝ որ իր այս առաւուան թուով համակրութեամբ ողջունած էր Ծաղիկի վերերեւումը։

«ԱՌՈՂՋ ԱՂՔԱՏՆԵՐՆ ԱԼ»

Ընթերցող մը օրը օրին մեզ կը հասցնէ հետեւեալ դիտողութիւնը, երեկուան «Ծաղիկ»ի մէջ հրատարակուած «Առողջ Աղքատներն ալ» յօդուածին բերաղրուելով.

Խմբագիր Տէր,

Կարդալով այսօր «Ծաղիկ»ի մէջ հրատարակուած խմբագրականը, հետեւեալ մտածումները ունեցայ, զորս կ՚ուզեմ իմ կողմէ ներկայացնել թերթիդ ընթերցողներուն։

Շատ սուր կերպով մատնանիշ ըրած

նէք այն գաղափարը, որով մերիններս անտակ մը կայր ամբողջութեամբ, հոգաներկան, մանաւանդ, նշանաւորքի, և ընտանեկան ու և է հաւաքման առթիւ, Հիւանդանոց մը միայն կ'ուզեն մատնել, իրր թէ կրթական եւ բարեգործական միա բոլոր հաստատութիւնները, պրամական աստութեան մը մէջ խղդուէին։

Այսօր փնտռուած բան մըն է թէ, այն բոլոր պարոնները, որոնք իրենց նեղ սկահիւ անտանելի կերպով կը ներգեն, ու և է մասնաւոր չունին իրենց շուրջը, մինչդեռ զանազաններու կողմէ տրուած պատճառական պարտիկ նպաստներ, ամէնէն մեծ դերը պիտի խաղային անոնց բարգաւաճման և լաւ կազմակերպման գործին մէջ։

Եւ երեւակայել որ, Պոլսոյ և գաւառներու ամբողջ վարժարաններուն հաւաքական սփիւռքէն չունինք միակ հաստատութիւն մը, հիւանդանոցին տարեկան սփիւռքին, որուն նուիրուած «փոխան ծաղկեպսակի» ներէն եթէ մաս մըն ալ մերինները մատծէին յատկացնել այդ խեղճ եւ կրթական հաստատութիւններուն, շատ աւելի նպատակայարմար բան մը ըրած պիտի ըլլային, որովհետեւ, անոնցմէ շատեր, տարեկան սպասի, շատ պզտիկ գումարի մը չգոյութեանը ամէնէն գալով, ամէնէն խեղճ վիճակին մէջ կը շարունակեն առաջ տանիլ իրենց գործը, առանց օգտակար արդիւնք մը ցոյց տալու։

Այս պարզուած անհրաժեշտ ցուցումն է եւ ինքնին անվիճելի, որ ուրիշ ու և է խօսք չեմ ուզեր աւելցնել. այլ միայն ձեր վերջարանը ուղղել մերիններուն. — Միայն Հիւանդանոցը չունինք մենք:

1 Հոկտ. 1901, Սամաթիա

Ձերդ
ԿԱՐԱՊԵՏ ՇԻՐԻՆԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Սալիւէի աստիճան տրուեցաւ Սիւլէյմանիյէ գաւառին երեսփոխաններէն Ասպիրանհման պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆ.—Գ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Բ. զօրաբանակի Կեպր. հիւանդանոցի բժիշկ փոխ-գնդապետ Մէհմէտ Արիֆ պէյի։ Դ. կարգի Օսմանիյէ նոյն հիւանդանոցի վիրաբոյժներէն Մուսթաֆա էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՑՈՒՄ

«Երէկ երեկոյ Հելլենական դեսպան Իշխան Մավրոքորտաթօ՝ Կայս. Պալատան մէջ ճաշէն վերջ շնորհուած պատուոյ թեամբ պատիւ ունեցաւ ուղղակի Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու։»

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աթէնքի լրագիրները Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ պաշտօնական յարաբերութեանց վրայ խօսելով՝ յոյս կը յայտնեն թէ հիւպատոսական պայմանագրին յաջողապէս կնքուելէն վերջ՝ այժմ եւս Թուրքեւհելլէն առեւտրական դաշնագիրը մօտ օրէն կարելի պիտի ըլլայ երկուստեք ստորագրել։

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Մայրաքաղաքիս իտալական նոր դեսպան Մարքի տի Մալասփինա՝ իր դեսպան անուանման առթիւ Թուրք աւագանիին և պետական բարձրաստիճան պաշտօնեաներու այցելութիւններն ընդունած ըլլալով՝ երէկ դեսպանը ներքին գործոց նախարարին, Պետական Խորհրդոյ նախագահին և ետքն ալ Սալարակեա փաշային փոխադարձ այցելութիւն տուաւ։ Իսկ դեսպանին կատարած պաշտօնական ընդունելութեան ներկայ գտնուած միւս պետական պաշտօնատարներուն եւս իր այցաքարտը ղրկեց։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷ մը կը հրամայէ քաղաքապետութեան և ելմտական նախարարութեան նորոգել Կաղնանէի հինցած կամուրջները։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՔ.

- Առողջապահական յանձնաժողովը երէկ քաղաքապետ Րըզվան փաշայի նախագահութեան տակ ի նիստ գումարուեցաւ։

—Տրապիզոնէն 30 Սեպտ. թուականաւ կը հեռագրեն թէ նոյն օրը ո՛ և է ժանտախտի դէպք չէ պատահած։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Տեօյչ Լեվանդ Լայն շոգենաւային ընկերութիւնը՝ օգտուելու համար Օսմ. փարոսներու կանոնագրին տրամադրութենէն՝ ինքն ալ յանձն առած է Օսմ. նամակները եւ քոլի-բոսթալները փոխադրել՝ ձրիաբար։ Ընկերութիւնը Սուրիոյ ծովեզրներին համար եւս շոգենաւային նոր գիծ մը հաստատած է։ Թղթատարական վերատեսչութիւնը բոլոր ծովեզերեայ Օսմ. թղթատուններուն հրամայեց որ այսուհետեւ վերոյիշեալ գերմանական ընկերութեան եւս կրնան յանձնել իրենց նամակներն եւ ուրիշ ապրանքները։

ՀԱՒԱՏԱՐՄԱԿԱՆ ՈՒՂԵՐՁ — Ափրիկեան Տրիպոլսոյ ժողովրդեան փափաքանաց համաձայն՝ Օսմ. միւս գաւառներու մէջ ի գործ դրուած կանոնաւոր զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւնը հոն եւս սկսած էր գործադրուիլ։ Այս մասին Ջաւէյէի բնակիչք շնորհակալութեան եւ հաւատարմական ուղերձ մը ղրկած են Կայս. Պալատ։

ՌՈՒՄԷՆ կառավարութեան ռազմափորձերուն ներկայ գտնուելու համար՝ Պուքրէշի Օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդին եւ օգնականին 400ական ֆր. ճամբու ծախք ղրկուած է։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարար Հասան փաշայի առողջութիւնը հարցնելու համար Կայս. Սենեկապետներէն Իզզէթ պէյ, Կայս. հրամանաւ երէկ նախարարին այցելութիւն տուաւ։

ՄՐՑՈՒՄ.— Հնդկաստանի հեռագրական գծին կարող պաշտօնեաներ նշանակելու համար՝ Թղթատարական Վերատեսչութեան մէջ Անգլիերէնի և Գաղղ.ի հմուտ ընտրելիներու մրցման քննութիւնը նոյն վարչութեան մէջ կը շարունակէ։

ԴԱԼԱԹԻՈՅ նամակատան պաշտօնեայք Պոլսոյ նամակատունը փոխադրուեցան, և փոխադարձաբար։

ԾՈՎԱԳՆԱՑՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎ.— Գերմանիոյ Տիւսլտորֆ քաղաքին մէջ գումարելի նաւագնացութեան ընդհ. ժողովին Օսմ. Պետութեան կողմէ ալ ներկայացուցիչ մը ղրկուելու համար՝ Պոլսոյ գերմանական դեսպանատան կողմէ հրաւէր ուղղուած է Բ. Դրան։

ՀԱՇԻՒՆԵՐՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ, Հոկտ. ամսոյ առաջին օրն ըլլալուն՝ Պոլսոյ բոլոր կեդրոնական վարչութեանց հաշիւները քննուելով, պատրաստուած տեղեկագրեն մէյ մէկ օրինակ ղրկուեցաւ Ելմտական նախարարութեան և Հաշուակալութեան Բարձր ատեանին։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Յունաց պատրիարքարանին նախագահութեան տակ գումարուած եկեղեցական ժողովը մասնաւոր յանձնաժողովի մը յղեց սա անհետաքրքիր խնդիրը։ Առանց եկեղ. կանոնները և օրէնքները ոտնակոխ ընելու՝ մետրապոլիտները եւ եպիսկոպոսները կրնա՞ն իրենց ունեցածներն ըստ կամս կտակել։ Յանձնաժողովը պիտի գրավի նաեւ թէ եկեղ. պաշտօնները ձեռնհասութիւն ունի՞ն հասարակութեանց և բարենպատակ հաստատութեանց միջեւ ծագած վէճերը լուծելու։

ՍԱՄՈՍԻ իշխանին մէկ հրամանագրին համաձայն՝ կղզիին ընդհ. ժողովը հոկտ. 7ին պիտի բացուի։ Ժողովը կը բաղկանայ 39 ժողովրդէն ընտրուած անդամներէ եւ կղզիին մետրապոլիտէն։

ՀԱՅԻՆ ԿՇԻՌԸ. — Հայադործներու եսնամքը նկատելով որ քիլոն հետզհետէ կը դադրի մայրաքաղաքիս մէջ գործածական ըլլալէ, Մեծ-Եպարքոսին խնդրագիր մը տալով խնդրած են որ հայն ալ ուրիշ ոսկերիչներու նման այսուհետեւ օխայով վաճառուի, փոխանակ քիլոյի։ Այս առթիւ փաստերով կը խոստանան օխան 50 փրղ. հաշ տալ, թէեւ իրենց 52—53 փարայի պիտի ըլլայ (*.*.*.)։

ՀԵԼԼԷՆ ՆԱԽԱՏՈՐՄԸ. — Աթէնքի թերթերը կը ծանուցանեն թէ՝ Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռոմանոս Աթէնքի Օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյի հաղորդած է այն ուղեգիծը՝ որուն պիտի հետեւի հելլէն նաւատորմը՝ Օսմ. ջուրերը այցելած միջոցին։ Հելլէն նաւերը այսօր պիտի համնին Տաֆնի (Աթոս լեռ, Այնորոզ) ուր պիտի մնան 6 օրի չափ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Մեծ-Դուքս Ալեքսանդր Միխայլովիչի Վառնայ այցելութեան առթիւ՝ Ցարը Ս. Աննա պատուանշանին առաջին աստիճանը շնորհած է Պուլկարիոյ Սոպրանիէին նախագահ եւ Պոլսոյ պուլկարական գործակատարի հօրեղբօրորդի Պ. Իվան Կէչոֆի։

ՊԵՐԼԻՆԻ Օսմ. դեսպանատան զին. կցորդ գնդ. Համտի պէյ Պէրլինի ջրհանկիր զօրաց փորձերուն ներկայ գտնուելով այդ մասին տեղեկագիր մը ղրկած էր։ Օսմ. ջրհանկիր զօրաց հրամանատար Ջէչէնի փաշա սպարապետութեան ներկայացուցած տեղեկագրով կ'ըսէ թէ Օսմ. հրշէջ գնդին կազմածները համաձայն են արդի գրութեան։ Այս տեղեկագիր յանձնուած է Բ. Դրան։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Պանքայի վարչ. ժողովը որոշեց Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ մասնաճիւղ մը հաստատել։

ՁԻՒՆ.—Անցեալ Եշ. գիշեր Սոֆիայի մօտ Վիթօշի մէջ ձիւն եկեր է։

ԱՐՀԵՍՏԻՑ վարժարանի այս տարուան 8 շրջանաւարտներին Հանր. շինութեանց նախարարութեան կողմէ Պոլսոյ երկաթուղիներու ընկերութեանց եւ Վաճառականական Սենեկին յանձնարարուած ըլլալով այս վերջինն ալ շրջաբերական մը ուղղելով գաւառներու իր մասնաճիւղերուն՝ հրաւիրեց որ գաւառացի արհեստաւորք ջանան օգտուիլ արհեստից վարժարանի շրջանաւարտներու հմտութենէն՝ իրենց արհեստական և ճարտարարուեստական հաստատութեանց մէջ զանոնք պաշտօնի կոչելով։

ՀԵԼԼԷՆ ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնը՝ շրջաբերականաւ ծանոյց բոլոր հելլէն նաւապետներուն թէ՝ Օսմ. նաւահանգիստ մը հասած ժամանակնին պէտք է որ յանձնորդութիւնք կատարուին՝ ըստ տրամադրութեան թուրքահելլէն հիւպատոսական պայմանագրին, այսինքն թուղթերը պէտք է փոխանակել և իրենց նաւարկութեան պահուն կատարուած իրողութիւններուն մասին տեղեկութիւններ տալ։

ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ վերջին տարւոյ ուսանողք զինուորական վարժարաններու Վերատեսչութեան խնդրագիր մը տալով խնդրած են որ՝ իրենք եւս՝ երբ քննութեանց պահուն երկու դասերու մէջ չյաջողին՝ ընդհ. ամբողջական քննութեանց ընդունուիլ չմերժուին, ինչպէս կ'ըլլայ Կայս. միւս բարձրագոյն վարժարաններու մէջ։ Զինուորական վարժարաններու վերատեսչութիւնը Հանր. կրթութեանց նախարարութենէն խնդրած է քաղաքային վարժարաններու շրջանաւարտներու քննութեանց կանոնագրին մէկ օրինակը՝ տեղեկանալու համար անոր պարունակութեանց։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ. — Ելմտական նախարարութիւնը առիլ առաջ որոշած էր որ մինչեւ 5 ղրուշ արժէքով տրուած արծաթ դրամները իրենց արժէքին համապատասխան եղանակով ընդունուին, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար 20 ղրշի արծաթ մանր դրամները մէկ մէճիտ հաշուելով՝ 19 ղրուշի փոխարէն ընդունուին։ Երկրագործական Պանքան ալ արդէն ըստ այս որոշման կը կատարէր իր գործողութիւնները։ Բայց նկատելով որ այս դրութիւնը կը վնասէ գիւղացի ժողովրդեան և մշակներու տուրք վճարման մէջ, հետեւապէս թէ տուրքերու հաւաքման եւ թէ գիւղացիներու դիւրութիւն մը ըլլալու համար՝ որոշուեցաւ մանր արծաթ դրամներու մէկ եւ երկու ղրուշնոցները ընդունիլ առանց մէճիտը 19 ղրուշ հաշուելու։ Սոյն որոշումը պիտի գործադրուի նաեւ ճամբաներու շինութեանց յանձնառուներու համար, և եւս որոնց կառավարութենէն ունեցած պահանջքներուն մէկ մասը պիտի վճարուի մանրուքով առանց դրամական տարբերութիւն հաշուելու, իսկ որոշեալ գումար մըն ալ դարձեալ պիտի վճարուի մանրուքով՝ 19 ղրուշը մէկ մէճիտի հաշուով։ Երկրագործական Պանքային տուած այս որոշումը՝ Հանր. շինութեանց նախարարութեան կողմէ շրջաբերականով մը հաղորդուեցաւ բոլոր հարկ եղած տեղերը։

ԵՐԵԿՈՅԹ. —Պէօյիւքտէրէի ռուսական դեսպանատան մէջ նախընթաց գիշեր դեսպանին կողմէ տրուած երեկոյթին ներկայ գտնուած են Անտառաց և Հանքաց նախարար Սէլիմ փաշա Մէլհամէ և Արտաքին գործոց նախարարութեան Ա. քարտուղար Նուրի պէյ։

ՀԵՌԱԳՐԻ ՍԽԱԼ.—Դաղիրէ Ջեթին եւ քաշուած ում բառ հեռագիր մը խեղաթիւրուած ըլլալով առանձէ երկուքին համար պատասխանատու համարուած են Տիւրսլէբիի պաշտօնեան և մէկ բառին համար ալ Բերայի հեռագրատան պաշտօնեան, որոնցմէ երեքական օրական կտրուած է։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ գերման դեսպանատան զինուորական կցորդ նշանակուած է Պրիւսլի գերման զինուորական կցորդ հազարապետ Ֆօն Լայձիկէր, որ այսօր մայրաքաղաքս կ'ապասուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան Վոտուռ պահակնաւը երէկ Սալը Բազարի առջեւ խարսխեց։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱՆՔ. — Ափրիկեան Տրիպոլսոյ ժողովուրդը աշնան եւ գարնան զինուորական մարզանքներ կատարելուն, ձիաւոր եւ հետեւակ մարզանքներն սկսած են գաւառին և կեդրոնին մէջ։

ՈՃԻՐ.—Պարսկահպատակ Մէհմէտ անուն անձ մը երէկ գիշեր խոշոր դաշոյնով մը ծանրապէս վիրաւորեց իտալահպատակ Անճէլօ Տինօն, որ անյոյս վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանին զօքանչը և իշխանուհի Քլէմանթին տիւ Բուրբոնէ Կոթա յատուկ կառախմբով Ֆիլիպէ գալով Պուլկարիոյ հանգուցեալ Լուիզ իշխանուհիին գերեզմանը այցելեր և հետեւեալ օրն ալ Սոֆիա մեկներ են։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Սեպտ. 24էն մինչեւ Հոկտ. 1 Պոլսոյ մէջ 25 մահեր պատահած են, որոնց եօթը՝ ժանտատենդէ, հինգը կեղծմաշկէ, տասնըմէկը՝ կարմրախտէ և երկուքը՝ հարսանիթէ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Սեպտ. 29ի Ուր. գիշերը Քէնղըրիի մէջ ժամը 2ի մօտ մէկ երկվայրկեան տեւողութեամբ զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է, առանց որ եւ է վնաս պատճառելու։

ՆՈՐ ԳԻՒՏ. — Մայրաքաղաքիս մէջ պատահած հրդեհները անմիջապէս մարելու համար հնարուած նոր տեսակ ծորակներու մասին քաղաքապետութիւնը խորհրդակցութիւն կատարելով, հաստատուեցաւ որ այդ ծորակները մէկ ժամուան մէջ քառասուն խորանարդ մեթր ջուր կրնան տալ, ինչ որ հրշէջ գունդին ջրհաններուն մէկ խորքումին հազիւ կը բաւէ։ Ասկէ զատ ցոյց տրուած խողովակներն ալ որ իբր խորթումի պիտի ծառայեն՝ շատ ծանր ըլլալուն՝ տեղափոխութիւնը դժուար պիտի ըլլայ, ուստի օգտակար աւելի ժամանակի կորուստ պատճառելուն՝ որոշուեցաւ խնդրարկուին մերժողական պատասխան տալ։

ԻՍԼԱՄ ՏՂԱՔ ՕՏԱՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.—Կայս. Իռատէ մը, կ'ըսէ Սէրվէթ, հրամայած էր որ իսլամ տղաք պէտք չէ որ օտար վարժարանները յաճախեն։ Այս մասին վերջերս նորէն հրամաններ տրուեցան Կայս. Իրատէին գործադրութեանը համար, վասն զի իմացուած է որ իսլամ տղաք նորէն սկսած են օտար վարժարաններ յաճախել այդ վարժարաններուն և նոյն ուսանողներուն, ցուցակը պատրաստուելով հարկ եղածը պիտի գործադրուի։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱՑ դրամ և Մանտա-Բօսթ ղրկելու դիւրութեան համար՝ Թղթատարական վարչութիւնը որոշեց փոքր սեղանակներ պատրաստելով ձրիաբար փափաքող վաճառականներուն տալ։ Այդ սեղանակներուն մէջ նշանակուած տեղերը վաճառականները իրենք պիտի նշանակեն ղրկուելիք գումարին քանակութիւնը, և յետոյ պիտի յանձնեն նամակատան պաշտօնէին որ ինքն ալ պաշտօնական կնիքը կոխելով և սեղանակին մէկ քանի տեղերը լեցնելով շուտ մը այդ կարգի գործողութիւնք պիտի աւարտին։

☞ Վաղուընէ սկսեալ ամէն օր կանոնաւոր կերպով պիտի հրատարակենք Պորսայի գիններու ցուցակը բոլորովին նոր դրութեամբ։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (2)

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԵՐԿՈՒ ՀԱԿԱՌԱԿՈՐԴՆԵՐԸ

ՆԱԽԱՆՁԸ

Ա.

Օալինեի հազիւ տարի մը կար որ սիփահի եղած էր։ Պուճը մանկէն երկու ամիս վերջը պատուանշան առած էր։ Կառնականեան վեց ամիս ծառայութենէն վերջ ատամնապետ եւ վեց ամիս վերջն ալ լիւտանանտ եղած էր։ Այդչափ մեծ յաջողութիւն ցոյց տուած էր որ՝ մասդրութիւն կար իր նկատմամբ գործադրել այն բացառիկ օրէնքը՝ որ կը կոչուի «պատերազմական վիճակ» եւ օրինական շրջանը լրանալէ առաջ փոխ-տեղակալ անուանել։ Զէր եղած մէկը որ սիփահիներու կարմիր պալտուզը այնչափ վեհօրէն, այնչափ ազնուօրէն եւ այնչափ վայելչօրէն կրէր՝ քան Օալինեի։ Օալինեի մեղ եւ բարձրահասակ էր եւ իր լայն ուսերը մարմնական գերազանց ուժին վրայ գաղափար կուտային. հարաւային Ֆրանսայի բնակչաց յատուկ կլոր ու սիրուն գլուխ մը ունէր շրջանակուած սեւ ու գանգուր մազերով։ Իր հաւկթաձեւ դէմքը շատ վայելուչ եւ համեմատական էր իր բարձր եւ մաքուր ճակատին, նուրբ ու բարակ քթին եւ շարժուն ու բարակ ռնգունքին եւ շրթունքը ու աքանչելի բերնին — այս գիծին միակ իգային մասը — վերջապէս թուշին հետ՝ որուն փոքրիկ փոսիկը մօրուքին զարդարելու եղանակէն՝ աւելի կ'երեւակայուէր քան կը տեսնուէր։

Երիտասարդին աչքերը որ առիւծի վեհ ու բարձր նայուածքը ունէին, խորունկ ու արտայայտութեամբ լեցուն էին։

Այս երիտասարդին վրայ ձեւերու այնչափ ընտիր կատարելութիւն մը, ազնուապետական ընթացք մը եւ դրօշմ մը կար որ այս մետաքսեայ պալտուզին տակ կը կարծէիր իրականացած տեսնել Շաթօպրիանի երազը՝ «Ապէնսէրաժներու վերջին Շառաւիղը»։

Մարքիզը սկսաւ ծիծաղիլ.

—Սիրելիս, ըսաւ, ուշադրութիւնէդ ծաղրելի դարձած ես։

—Կարելի է՛, ըսաւ որսորդը։ Բայց, Օալինեի կարգիլեմ քեզ այդ տեսակ խօսքեր ըսել ինծի։

Եւ սպառնալից կերպարանքով մը դիտեց երիտասարդ մարքիզը, որ յօնքերը պռստեց եւ յայտնի արհամարհանօք մը նայուածք մը նետեց որսորդին վրայ։

—Վարպետ Ժագ, ըսաւ, կը տեսնեմ որ հետս շատ խստութեամբ կը վարուիս։

—Եւ դուն ալ, շատ գոռոզ ես։ Որովհետեւ դուն սիրուն, ազնուական երիտասարդ մ'ես, եւ ոսկեճամուկ զգեստներ հագած ես, կը կարծես թէ զիս ծաղրելի գտնելու իրաւունք ունիս։

Օալինեի զգաց որ որսորդը իր վիճակին սառնութեան գիտակցութիւն ունենալով այդ բանը իր արժանապատուութեան կը դպչէր։

—Ահա, քանի մը ամսէ ի վեր է որ զիրար կը ճանչնանք ըսաւ։ Սակայ միեւնոյն կեանքը վարեցինք եւ միասին միեւնոյն վտանգներուն դիմադրաւեցինք։ Պէտք է որ իրարու նկատմամբ համակրական եւ յարգալից զգացումներ ունենայինք։ Հակառակ իմ ցոյց տուած դիւրութեանս՝ դուն միշտ խեռ ու նախանձոտ մնացած ես։ Դուն գեղեցիկ չես յանցանքը ի՞մս է։ Կատաղի խոզի մը կը նմանիս. պատասխանատուն ե՞ս եմ։ Կոշտ, անկիրթ ու ագէտ ես. ասոնք պատճառանե՞ր են որ զիս ատես։ Կ'ըսեմ քեզ որ քու այդ թշնամական նախանձդ կը ձանձրացնէ զիս եւ պիտի բռնադատեմ վերջապէս քեզ արհամարհել։

Արհամարհել բառը լսելուն՝ Ժագ ձեռքը իր դանակին երախակալին տարաւ։

Օալինեի արհամարհանօք ուսերը ցնցեց։

—Դանակդ մ'քաշեր, ըսաւ, պարապ տեղը յոգնած պիտի ըլլաս։

—Սակայն բուռն փափաք մը ունիմ զայն սիրտդ մխելու: Զիս նախատեցիր։

—Խեղճ Ժագս, դուն տարօրինակ կերպով դիւրազգած ես։ Բայց թող որ ըսեմ քեզ թէ նախատուած կամ ոչ, այսօր դանակդ ինծի դէմ չկրնաս պիտի քաշել։ Վաղը արշաւանք մը ընելու համար պիտի մեկնինք, եւ մինչեւ այդ արշաւանքին վախճանը՝ այլեւս ես ինծի չեմ պատկանիր։

—Ուրեմն ծաղրելի բառդ ետ առ, ըսաւ որսորդը, որուն այս մակդիրը շատ ծանր գալուն՝ շարունակ իր դաշոյնին կոթը կը սեղմէր։

—Լաւ, ըսաւ Օալինեի, յետս կոչում կ'ընեմ . . . այսօրուան համար։ Բայց ամիս մը ետքը երբ գունդին հետ վերադառնամ, խորունկ համոզմամբ մը քեզ պիտի կրկնեմ։ Ժագ, դուն ծաղրելի՛ ես։

Որսորդին աչքերը փայլատակեցին, պարանոցին երակները ուռեցան, ռնգունքը ընդլայնեցաւ, եւ երկու քայլ ետ երթալով հրացանը պատին կռթնցուց, դանակը քաշեց եւ խղդուկ ձայնով մը ու վայրագ դէմքով մը պոռաց.

—Զգուշացի՛ր, հիմակ քեզ պիտի սպաննեմ։

Օալինեի չերերաց անգամ։

Բազուկները խաչաձեւ, շրթունքը արհամարհալից եւ սառն նայուածքով մը դիտեց իր հակառակորդը։

—Զգուշացի՛ր, կրկնեց Ժագ։ Զգուշացիր ապա թէ ոչ մէկ հարուածով պիտի սպաննեմ քեզի։

Օալինեի միեւնոյն անշարժութիւնը եւ լռութիւնը շարունակեց։

—Բայց քու երակներուդ մէջ արիւն չկա՞յ. ոռնաց որսորդը։ Պաշտպանէ ինքզինքդ ուրեմն։ Վա՞տ ես ինչ ես։

—Դուն տեսած ես իմ առիւծ մը սպաննելս, որուն որջին անգամ դուն մօտենալ չհամարձակեցար՝ պահուըտելով սպաննել ուզեցիր։ Երբ դուն գնտակներու տարափին տակ կատաղած էիր, իմ ժպտիլս տեսար։ Տեսար նաեւ որ դանակը ձեռքս հինգ հոգի սպաննեցի, երբ դուն վիրաւոր՝ անկարող էիր ինծի ո՛ եւ է կերպով օգնութիւն մը ընելու։ (Շարունակելի)

Western Assurance Company

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ին

Հաստուցուած վնասներու գումարը Անգլ. ոսկի 6,000,000
Պատրաստ դրամ եւ տարեկան հասոյթ » » 1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ » » 4 10,000

Հրապարակիս ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց դրամագլուխը 100,000էն աւելի չէ:

Ռւէսդըրն Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամեն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ:
Վնասները տեղւոյն վրայ եւ անմիջապէս կ'հատուցանէ:

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պաշճէ Գաբու, Անանիատի խան, 20, 21, 22

Ծանօթ. — Տեղւոյս է'ն ծանօթ Ֆրանս. և Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100 %էն աւելի չէ, մինչդեռ Ռւէսդըրնինը 125% է, ինչ որ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակցացը:

Յ. Գ. Գաւառներուն մէջ գործունեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին:

2—1-100

Սօղանճեան վաճառատունը անմրցելի է
Երբեք կեղծ ապրանք չի ծախեր

ՄԻԱԿ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ԴՈՅՆԶԳՈՅՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿԵՐՈՒ
ԱՐԱՄ ՍՕՂԱՆՃԵԱՆ

Պոլիս, Մահմուտ Բաշա, թիւ 121

Առողջապահութեան բոլորովին անվնաս բաղադրութեամբ, Եւրոպական մազի ջուրեր, եւն. եւն:

Յատկապէս Արամ Սօղանճեան վաճառատան համար պատրաստուած հոտեղէններ, օծաներ:

Մասնաւոր բաղադրութեամբ շինուած Օ ՏԸ ՔՕԼՈՆՆԵՐ, ԵՒՆ.

Մազի արմատներուն ոյժ տուող դեղեր, եւլն. եւլն.

Աշխարհի ամէն կողմէն եղած նամակով յանձնարարութիւնները կը կատարուին անթերի եւ փութով:

ԱՐԱՄ ՍՕՂԱՆՃԵԱՆ

վաճառատունը ունի գործակալութիւններ, Իզմիր, Սելանիկ, Սամսոն, Շամ, Հալէպ, Պէյրութ, Պաղտատ, Եգիպտոս, Թիֆլիս, Պաքու մէջ:

ԻՄՊԷՐԻԱԼ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հաստ. ի Լոնտոն 1803ին

Դրամագլուխ Ա. Ռ. 2·900·000
Վնասուց հատուցուած 15·000·000
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք եւայլն խիստ ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ.

Դեր-Գործակատար
Ֆօսիօն Տ. Գուբբէյլի
Լիազօր Գործակալ Թուրքիոյ
Շ. Բ. Գրիֆոն
Կ. ՊՈԼԻՍ, Թոմառն Խան

2—1-100

Խ. ՃԻԶՄԷՃԻ
117, Բէյր. Մեծ փողոց 117
ՄԵԾ ԿԵՏՐՈՆԱՏԵՂԻ
Կառապաններու, Թիրեղեայ ապրանքներու, եւ Եւրոպ'ի. գանգակներու
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՏՆՈՒԹԵԱՆՑ ՅԱՏՈՒԿ
Թիթեղեայ կազմածներու նայրաբերեալ
Ամեն ձեւերու ճամբ. հաշիւ
Նավարեալ խոհանոցներ,
Դորակներ եւ անօթ
Զեռնէրանակ

ՃԵՄԻՇՆԵՐ
Եւրոպական դրութեամբ
Իրենց կազմածով եւ նայրայրուած,
ԼՈԴԱՐԱՆՆԵՐ (Պանիօ)
ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՁԵՒԵՐՈՎ.

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
Վաճառատան նայրայրմանց եւ զետեղմանց
ԱՄԵՆԷՆ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐ
ամենեն յաւ ապրանքներու համար.
2 2-12

ՆՈՐ ՓՈՐՁԵՐՈՒ ՊԷՏՔ ՉԻ ԿԱՅ
ՄԱՅՍԹԵՐՍՉԱՖԹ ՍԻՍԹԷՄՈՎ.
15 շաբաթէն սորվեցայ Ֆրանսերէն սահուն կերպով խօսիլ:
Յ. Յ. Յակոբիկեան

15 ՇԱԲԱԹԷՆ ԿՐՑԱՅ
2,3 տարի անգլիական վարժարաններ յաճախողներու հետ խօսիլ անգլիերէն: Օր. Մարգարեան

ՃԱՇԱՐԱՆ "ՍԻԹԷ ՏԸ ՊԵՐԱ"
Restaurant Cité de Péra
Հ Ի Ն. Գ.
ՂՈՒՐՈՒՇՈՎ.
ՃԱՇ
ԵՐԵՔ ՊՆԱԿ ԿԵ ԱԿՈՒՐ
Ս Լ.ԱԴ
ԳԻՆԻ
ՊՏՈՒՂ
ԿԱՄ ԱՆՈՒՇԵՂԷՆ
Բերա, Մեծ փողոց, Խրիսոքոսի խան, 17

3—2-100

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐՔ
Միրքէսաճի փողոց, 17, Ճէտիտ Խան, 3.

Տ. ԱՇ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՑԱՆ ԱԿՌԱՆԵՐ

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ատամնաբուժական աշխատանոցի համար հարկ եղած բոլոր գործիքները, ինչպէս նաեւ քաուչու, սիման, ամալկամ, Բարիզի գաճ, եւն.

ԿԱՆԻԿ ՎՃԱՐՈՒՄՈՎ
Թուրքիոյ ամէն կողմերը կը ղրկուին սոյն ապրանքները

ՀԻԻԿՕ ԱՎԷԼԻՍ

Մատակարարից Ն ԿԱՅՍ. ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ
Պատրաստող եւ Հայթայթիչ Բժշկական եւ Վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիներու:

ՀԻԻԿՕ ԱՎԷԼԻՍ կը մատակարարէ Օսմ. Կայս. բանակի, բժշկական վարժ. բանի և հիւանդանոցներու բժշկական գործիները:

Բերա, Մեծ փողոց, Բասամ Օրիանթալ,8

2—2-8

ԻՏԱԼԻՍ
Սրճարան եւ Գարեջրատուն
Բերա, Մեծ Փողոց, Օտէոնի դէմ.
Լաւագոյն սպասարկութիւն
Համեղ աղանդերներ

ԾԱՂԻԿ

Մ. ՏԷՐ-ԴԱՒԻԹԵԱՆ
Արդուզարդի Մեծ Վաճառատուն եւ Ծաղիկի Գործարան
Գալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 84

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
Պատրաստութիւն ամեն տեսակ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
ԱՄԵՆԱԽՆԱՄԵԱԼ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՐՍՆԻՔԻ ԱՌԹԻՒ ՅԱՆՁՆՈՐԱՐԵԼԻ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐՈՒ.

ԿԻՆՈՂ

4—2-100

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ
Տ. ԺՕԶԷՖ
Բերա, Մեծ փողոց, Պօնմարշէի մօտ, 360
ՎԵՑ ՀԱՏ ԴԱՊԻՆԷ ՊԱՏԿԵՐ
20 ՂՐՈՒՇԻ
Ամպոտ կամ անձրեւոտ օրերը բնաւ պատկերներուն մաքրութեան չեն վնասեր:
Անյաջող ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ ետ կ'ընդունուին

3—2-15

ՏՈՔԹ. ԶԱՔՕՆԵԱՆ
Մասնագէտ ծննդական գործարաններու հիւանդութեանց
Ցերեկուան բժիշկը բացի կիրակիէ, ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր, Բերա, Բանկալթի, Թայ փողոց, թիւ 6 տան մէջ եւ կէսօրէն վերջը մինչեւ 11, Գալաթիա, Վոյվոտա պահականոցին դիմացը, Իզմիրլի Օղլու խան թիւ 15: Կը բժշկէ ծննդական գործարաններու ամէն կարգի հիւանդութիւններ, ամենէն սաստիկ միզանցքաբորբոքումները եւլն. Նոր մեթոտներով եւ առանց ամենափոքր ցաւ զգացնելու, թէ' արանց եւ թէ' կանանց միզամանի եւ միզանցքային խողովակներու հիւանդութիւնները կը դարմանէ մէկ քանի օրէն: Բիչ ժամանակէն կը դարմանէ գաղղ.հիւանդութիւններ:

6—2-100

Արտօնատէր Ա. ՍԱԴԱԵԱՆ
Տպագրութիւն Սագաեան Տպարան:

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԳՐՔԻ ՄԸ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐԺԱՆԻՔՆԵՐԷՆ ՄԷԿՆ Է
ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ՄԱՔՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՆԱԼ
ԴԻՄԵՑԷՔ ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ

ՊԱԼԳԱՆ

Դրամագլուխ, Պահեստ եւ Երաշխաւորութեան գումար
ՖՐԱՆՔ 7·500·000

Դրամատուն Ընկերութեան ի Թուրքիա. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
—«(((Ապահովագրութիւն ընդդէմ
ՀՐԴԵՀԻ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԾՈՎԱՅԻՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ
Խիստ չափաւոր գիներով բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
Գաւառներու մէջ Գործակալներ կը փնտռուին

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼԻՍ
Ղալաթիա, Ասլան Խան, Ֆէրմանեան ...

2—1-52

BRASSERIE GAMBRINUS
ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ ԿԱՄՊՐԻՆՈՒՍ
ԲԱՑ Է ԱՄԲՈՂՋ ԳԻՇԵՐԸ
Déjeûner, Dîners et Soupers à la Carte
BIÈRES DIVERSES
CONSOMMATIONS DE PREMIER CHOIX
Grand' Rue de Péra, 312
Constantinople
Բերա, Մեծ փողոց, 312
Կոստանդնուպոլիս

2—2-100

ՄԻՀՐԱՆ ԱՍԼԱՆԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ
ՊԱՏՐԱՍՏ, ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ,

Կլասէ, Սկարբին, Պօթ արանց, կանանց եւ տղայոց համար. ընտիր տեսակ եւ աժան: Երաշխաւորութիւն գործածութեամբ վեց ամիս կօշիկին ձեւը չփոխուելու մասին:

Գնման օրէն մինչեւ վեց ամիս ամէն նորոգութիւն կը կատարուի ՁՐԻ կերպով:

ՁՐԻ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, Բանկայի ճատտեսի, բաղնիքին դիմաց, թիւ 47: 3—2-12

ՍԻՄՈՆ ԹԻԼԵԱՆ

Դերձակ, չափու վրայ ամեն տեսակ արանց զգեստներու.
Կ. Պոլիս, Համբարձում խանի վերի յարկը, Թիւ 29-30

Ունի ձմեռուան Բաճթիւմցուները եւ Բալթօցուները նոր հասած:
Ամենակարճ ժամանակի մէջ եւ անթերի կերպով պատրաստութիւն
ՔՕՍԹԻՒՄՆԵՐՈՒ, ՊԱԼԹՕՆԵՐՈՒ, ՐԸՏԻՆԿՕԹՆԵՐՈՒ, ԵՒՆ., ԵՒՆ. ԵՒՆ.
Վճարման մատչելի պայմաններ եւ գիներ 2—30

ԹՈՄԱՍ ԷԼԷՖԹԵՐԻԱՏԻՍ
Կալաթա, Վոյվոտա Փողոց, Թիւ 127

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ,
Գոհարեղէններու եւ ժամացոյցներու:

ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ
ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒ

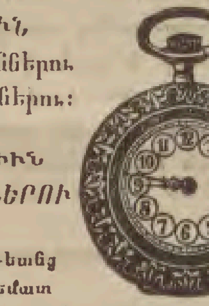

Ցանձնարարութեանց համեմատ
ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
պատրաստութիւն եւ նորոգութիւն.

1—2-

Dr. P. HADJICHRISTO
ՏՈՔԹ. Բ. ՀԱՃԻԽՐԻՍԹՕ
Մասնագէտ կուրծքի, կանանց եւ տղայոց հիւանդութիւններու:
Բուժում տղայոց մէջքի թուլութեան:

ՏՐ. ՀԱՃԻԽՐԻՍԹՕ հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր իր բնակարանը, Թարլա Պաշի փողոց, թիւ 29, կէս օրէ մինչեւ 3 (Ը. Ե.):
Կը գտնուի նաեւ Ֆիլիփեան Ռիկայի դեղարանը, Բշ., Դշ., եւ Ուրբաթ օրերը 3-4 (Ը. Ե.): 3—2-12

29, Péra, Rue Tarla-Bachi, 29

ՀԱՃԻ ՍԱՐԻՄ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ
Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 136.
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ
Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 54.
Ղալաթիա, Մումխանէ փողոց, թիւ 101.
Հարսանիքներու եւ երեկոյթներու համար գեղեցիկ սպասներ, ինչպէս նաեւ կանոնաւոր սպասարկութիւն

3—1-100

ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Առանց փոխարժէքը ներփակած ըլլալու նամակով միայն յանձնարարուած Թերթերը
ՉՊԻՏԻ ՂՐԿՈՒԻՆ

ԾԱՂԻԿի բաժանորդ կրնալ է արձանագրուիլ կանխավճարը
բաժնեգինը վճարելով միայն: